

Yükseköğrenimin Sorunları Kamucu Bir Yaklaşımla Çözülebilir

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz yeni eğitim öğretim yılının başlangıcına ilişkin olarak 18 Eylül 2022 tarihinde bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

Üniversitelerde yeni eğitim öğretim yılı başlamak üzere. Bu yıl YKS'de barajın kaldırılması ile üniversiteye giren öğrenci sayısında beklenen artış; üniversitelerdeki altyapı, öğretim elemanı ve fiziki koşullara ilişkin sorunların çözümsüz bırakılması nedeniyle daha büyük eğitim-öğretim ve barınma sorunları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu kentlerde, üniversite öğrencileri barınma, beslenme ve ulaşım gibi temel ihtiyaçlarını gidermede dahi sorunlar yaşamaktadır. Basına yansıyan haberlerde, temel sorunlara getirilemeyen çözümler ve hayat pahalılığı nedeniyle 100 binden fazla öğrencinin yerleştiği bölümlere kayıt yaptırmadığı görülmektedir. İktidarın tutarsız yükseköğrenim politikaları, barajın kaldırılması ve aşırı kontenjan artırımlarına rağmen 120 binden fazla kontenjanın da boş kaldığı bilinmektedir.

Artık siyasal iktidarın da kabul etmesi gerekir ki; bugüne kadar herhan-

gi bir bilimsel veriye, ihtiyaç analizine ve istihdam araştırmasına dayandırılmadan yürütülen yüksek öğrenim politikaları, yükseköğrenimde yaşanan sorunlara çare olmamıştır. Birliğimizin ihtisas alanına giren, gelecekteki genç meslektaşlarımız da tüm üniversite öğrencileri ile aynı kaderi paylaşmaktadır.

Kamucu Eğitim, Kamucu Planlama, Kamucu Öğretim

Mühendislik, mimarlık ve planlama mesleklerinin birinci önceliği kamucu üretimdir. Ancak mesleklerimiz AKP iktidarının uzun süredir uyguladığı yıkıcı politikalar nedeniyle kamucu üretimden dışlanmıştır. Herhangi bir planlama çalışması yapılmadan özel sektör ihtiyacının da çok üzerinde belirlenen mimar, mühendis ve şehir plancısı kontenjanları yalnızca üniversite mezunu işsiz sayısını artırmıştır. Çünkü sürdürülen politikalar mesleklerimizin itibarını erozyona uğratmış, kamu ve kamusal alanla olan bağlarını zayıflatmıştır.

Üniversite sonrasında işsizliği besleyen eğitim politikaları, sermaye kesiminin ucuz işgücü elde edebilmesi için eşsiz bir ortam sunarken kamu çıkarı için yapılması gereken mühendislik, mimarlık ve şehir planlama

meslek alanlarında üretilen hizmetin niteliğini düşürmektedir.

Üniversitelerin en yüksek puanla tercih edilen bölümleri tıp fakülteleriyle birlikte mesleklerimizin eğitimin verildiği mühendislik-mimarlık fakülteleridir. Mühendislik-mimarlık fakültelerinde eğitim alan öğrenciler arasındaki puan ve sıralama dengesi barajın kaldırılması ile bozulmuştur. Tarihte görülmedik ölçüde aynı programda eğitim görecekt öğrenciler arasından puan ve sıralama farkı oluşmuştur. Bu durum açıkça bugüne kadar eğitim ve öğretim sürecinde belirli bir standardı oluşturmuş üniversitelerde eğitim gören öğrencilere ve öğretim elemanlarına yönelik dezavantajlı bir durum yaratmaktadır. Artık birçok meslek alanı için ortalama bir standarttan söz edilmesi olanaklı değildir. Ortaya konulan sürecin, en nihayetinde varacağı nokta, yüksek öğrenim sisteminde toptan bir nitelik düşüşü olacağı açıktır.

İhtiyacımız Nitelikli Üniversitedir

Uluslararası yükseköğrenim araştırma kuruluşları tarafından yapılan çalışmalarda ülkemizde herhangi bir üniversitenin dünyanın ilk 100 üniversitesi arasına giremediğini üzülerek görmekteyiz. RUR verilerinde ilk

100'de, THE verilerinde ilk 250'de, QS verilerine göre ise ilk 500'de ülkemiz üniversitelerinden bir tanesi bile yer almamaktadır. Eğitim programlarındaki dengesizliğin fakültelerimizin üreteceği bilimsel çalışmalarda da geriye gidişi hızlandıracağı karşı konulamaz bir gerçektir.

Yükseköğretim politikalarının kamu yararı ve ülke refahını gözeterek biçimde yeniden ele alınarak baştan aşağıya düzenlenmesi aciliyet gerektiren bir zorunluluktur. Bu anlamda:

- Öğrencilerin eğitim-öğretim, barınma, beslenme, ulaşım ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanacağı; demokratik hak ve özgürlüklerinin engellenmediği, parasız, bilimsel ve nitelikli eğitim koşulları bir an önce sağlanmalıdır.

- Öğretim elemanı ve fiziki koşulları yetersiz olan bölümler kapatılmalı

ya da birleştirilerek sayısı azaltılmalıdır.

- Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı programlarının kontenjanları ilk olarak kamunun ihtiyaç ve faydalarının sağlanması, kamusal hizmetlerin kesintisiz ve nitelikli olarak verilmesi hedeflenerek, ardından özel sektörünün ihtiyacı göz önüne alınarak belirlenmelidir.

- Temel başarı kriteri uygulanmayan mühendislik, mimarlık ve şehir planlama bölümlerinde temel başarı kriteri uygulaması ivedilikle hayata geçirilmelidir.

- Öğrenim elemanı sayısı yetersiz bölümlerde öğrenim elemanları kapasite fazlası sınıf, ders ve atölyelerde çalışmaya zorlanmamalıdır.

- Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama bölümlerinde yaşanan staj

sorunları bir an önce çözümlenmelidir.

- Yükseköğrenim bir sektör olmaktan çıkarılmalı, nitelikli akademisyenlerin üniversite kampüslerine geri dönüşü sağlanmalıdır.

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı bu ülkenin gelişmesinde en büyük rolü oynayan meslek alanlarıdır; bu alanlarda niteliği artıracak her hamle ülkemizin refahını artıracak düzenlemelerdir. Bu anlamda başta Yükseköğretim Kurulu olmak üzere yetkili makamlarda bulunan herkesi sorumlu davranmaya ve ülkemizin geleceği için yükseköğretimde kronikleşmiş popülist yaklaşımları terk ederek; gerçekçi, kamucu düzenlemeleri bir an önce hayata geçirmeye çağırıyoruz.